

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ ใช้การวิจัยเอกสาร และเชิงคุณภาพ การวิจัยนี้แบ่งเป็น 2 ระยะ

การวิจัยระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเอกสารและการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) สภาพการพัฒนารัฐสารสนเทศ สื่อและดิจิทัล และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารัฐสารสนเทศ สื่อและดิจิทัล ของนักศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชและมหาวิทยาลัยโพลีเทคนิคแห่งประเทศไทย ฟิลิปปินส์ ระบบเปิด เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1 และข้อ 2 โดยมีกระบวนการดังนี้

แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูลหลัก

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารัฐสารสนเทศ สื่อและดิจิทัลของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชและมหาวิทยาลัยโพลีเทคนิคแห่งประเทศไทยฟิลิปปินส์ ระบบเปิด ทั้ง ภาษาไทยและเน้นภาษาอังกฤษ

ผู้บริหาร และอาจารย์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จำนวน 25 คน (ภาคผนวก ก) และ นักศึกษาจำนวน 30 คน ผู้บริหาร และอาจารย์ มหาวิทยาลัยโพลีเทคนิคแห่งประเทศไทยฟิลิปปินส์ ระบบเปิด จำนวน 9 คน และบรรณารักษ์จำนวน 1 คน (ภาคผนวก ข) และนักศึกษา จำนวน 10 คน

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้บริหารด้านวิชาการ เลือกแบบเจาะจงผู้บริหารวิชาการระดับคณะและ รองอธิการบดีที่กำกับดูแล ตามเกณฑ์ที่กำหนดโดยกระจายตามกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประกอบด้วย รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและประธาน กรรมการประจำสาขาวิชา รวมจำนวน 6 คน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้บริหารหน่วยงานสนับสนุนการพัฒนานักศึกษา เลือกแบบเจาะจงผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารหน่วยงานที่มีบทบาทในการส่งเสริมการรัฐสารสนเทศ สื่อและดิจิทัลประกอบด้วย รองอธิการบดีรับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และผู้อำนวยการสำนักที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักบรรณสารสนเทศ สำนักเทคโนโลยีการศึกษา สำนักวิชาการ สำนักคอมพิวเตอร์ และสำนักบริการการศึกษา รวมจำนวน 8 คน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มอาจารย์ผู้สอน โดยเลือกแบบเจาะจงประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรหรือ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่ครอบคลุมสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์สุขภาพ ทั้งในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา จากทุกสาขาวิชา จำนวน 11 คน

กลุ่มที่ 4 กลุ่มนักศึกษา ระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา (ปริญญาโทและปริญญาเอก) เลือกแบบเจาะจงให้ครอบคลุมทุกระดับการศึกษา และทุกสาขาวิชา จำแนกเป็นสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ และสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และยินดีเข้าร่วมการวิจัย จำนวน 30 คน

ผู้บริหาร และอาจารย์สังกัด Institute of Open and Distance Education มหาวิทยาลัยโพลีเทคนิคแห่งประเทศฟิลิปปินส์ ระบบเปิด เลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนดว่าเป็นผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาทางไกลในสาขาวิชาต่างๆ และในบทบาทต่างๆ ของมหาวิทยาลัยจำนวน 9 คน และสัมภาษณ์เจาะลึกบรรณารักษ์วิชาชีพ 1 คน และนักศึกษา ระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา เลือกแบบเจาะจงให้ครอบคลุมแต่ละระดับการศึกษาและทุกสาขาวิชา จำแนกเป็นสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ และสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและยีนดีเข้าร่วมการวิจัย จำนวน 10 คน

เครื่องมือการวิจัย มี 4 ชนิด ใช้บันทึกสภาพการพัฒนารัฐสารสนเทศ สื่อและดิจิทัลของนักศึกษาทางไกลมสธ. และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย แบบบันทึก (ภาคผนวก ค) แบบสัมภาษณ์/สนทนากลุ่มผู้บริหาร (ภาคผนวก ง) และแบบสัมภาษณ์/สนทนากลุ่มอาจารย์ (ภาคผนวก จ) และแบบสัมภาษณ์/สนทนากลุ่มนักศึกษา (ภาคผนวก ฉ) โดยการพัฒนาเครื่องมือการวิจัยร่วมกับนักวิจัยจาก PUP OUS เครื่องมือการวิจัยได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญการศึกษาทางไกลและการนำไปทดลองสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง พบว่าเครื่องมือการวิจัยมีคุณภาพสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้ตามวัตถุประสงค์

การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการอ่านและบันทึกตามประเด็นในแบบบันทึก การสัมภาษณ์ และการจัดสนทนากลุ่ม ที่ประเทศไทยและประเทศฟิลิปปินส์

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์เนื้อหา การจัดกลุ่มเนื้อหา และการสรุปความ

การนำเสนอข้อมูล ข้อมูลเชิงคุณภาพ นำเสนอในรูปสรุปและพรรณนาความ

การวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนารอบการพัฒนาการรัฐสารสนเทศ สื่อและดิจิทัลจากผลการสังเคราะห์เอกสารและผลการวิจัยสภาพการพัฒนาระบบและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะทั้งในประเทศไทยและประเทศฟิลิปปินส์ ร่วมกับนักวิจัย PUP OUS การยกร่าง การรับฟังความคิดเห็นโดยการจัดสนทนากลุ่ม รวมทั้งการเลือกกลยุทธ์ตามกรอบการพัฒนาไปทดลองปฏิบัติ

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาทางไกล การรัฐสารสนเทศ การรัฐสื่อ และการรัฐดิจิทัล ประเทศไทย และประเทศฟิลิปปินส์ เลือกแบบเจาะจงผู้มีผลงานการบริหาร การจัดการศึกษาทางไกล การสอน หรือการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทางไกล หรือมีบทบาทเกี่ยวข้องกับจัดการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชในรูปแบบต่างๆ จำนวน 12 คน (ภาคผนวก ช)

ผู้รับผิดชอบการพัฒนาทักษะการรัฐสารสนเทศ สื่อและดิจิทัล เลือกแบบเจาะจงเป็นอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ด้านเทคโนโลยีการศึกษา และบรรณารักษ์ จำนวน 20 คน

อาจารย์ บรรณารักษ์ และนักศึกษา 1) ขั้นการเลือกกลยุทธ์ รูปแบบกิจกรรม และสถานที่จัดกิจกรรม รวมจำนวนทั้งหมด 11 คน ประกอบด้วยอาจารย์ผู้สอน จำนวน 4 คน จากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ สาขาวิชานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ และสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

และบรรณารักษ์ จำนวน 7 คน ประกอบด้วยผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่าย และบรรณารักษ์บริการ และ 2) ขั้นตอนการดำเนินการทดลองใช้ รวมจำนวนทั้งหมด 27 คน ประกอบด้วย อาจารย์ จำนวน 7 คน เลือกแบบเจาะจงอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษากระจายตามสาขาวิชาต่างๆ บรรณารักษ์ จำนวน 4 คน เป็นผู้รับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศ สื่อและดิจิทัลในบทบาทการสอนหรือการจัดกิจกรรมสนับสนุน และนักศึกษาจำนวน 16 คน เลือกนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ผู้สนใจและสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม (ภาคผนวก ข)

เครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย เครื่องมือการวิจัยใช้ในการพัฒนารอบการพัฒนา และเครื่องมือการวิจัยในการนำไปทดลองใช้

เครื่องมือการวิจัย ใช้ในการพัฒนารอบการพัฒนา ได้แก่ แบบสัมภาษณ์/สอบถามความคิดเห็น ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ นักวิชาชีพ อาจารย์และผู้รับผิดชอบการพัฒนานักศึกษา มสธ. (ภาคผนวก ฉ) เพื่อสอบถามความคิดเห็นต่อรอบการพัฒนาการรู้สารสนเทศ สื่อและดิจิทัล ซึ่งได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญการศึกษาทางไกลและการนำไปทดลองสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง พบว่าเครื่องมือการวิจัยมีคุณภาพสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้ตามวัตถุประสงค์

เครื่องมือการวิจัยในการนำไปทดลองใช้ ประกอบด้วย กิจกรรม “บรรณารักษ์เชิงรุก” ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นอย่างมีระบบ (ภาคผนวก ฉ) แบบสรุปรายงานผลการดำเนินงานของบรรณารักษ์ (ภาคผนวก ก) แบบสัมภาษณ์ (ภาคผนวก ข) แบบสนทนากลุ่มอาจารย์และบรรณารักษ์ (ภาคผนวก ค) ซึ่งได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญด้านการรู้สารสนเทศและด้านการศึกษาทางไกลและการนำไปทดลองสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง พบว่าเครื่องมือการวิจัยมีคุณภาพสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้ตามวัตถุประสงค์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการกำหนดกรอบการพัฒนาเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการอ่านและบันทึกตามประเด็นในแบบบันทึก การสัมภาษณ์ การจัดสนทนากลุ่ม และการแจกแบบสอบถาม

ขั้นตอนการนำไปทดลองใช้ ประกอบด้วย ขั้นตอนการเลือกกลยุทธ์ รูปแบบกิจกรรมและสถานที่จัด และขั้นตอนการทดลองใช้

ขั้นตอนการเลือกกลยุทธ์ รูปแบบกิจกรรม และสถานที่จัดกิจกรรม โดยการจัดสนทนากลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ขั้นตอนการดำเนินการทดลองใช้ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งเอกสารคำแนะนำในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา และกิจกรรมการค้นคว้าแบบรายงานผลการศึกษาค้นคว้าให้นักศึกษาดำเนินการตามกำหนดการ การส่งแบบสอบถามให้นักศึกษา และการสัมภาษณ์เพิ่มเติม การรายงานผลการดำเนินกิจกรรมของบรรณารักษ์ตามแบบรายงาน และการจัดสนทนากลุ่มอาจารย์ และบรรณารักษ์ที่เข้าร่วมกิจกรรมศึกษาผลการนำกลยุทธ์ไปทดลองใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์เนื้อหา การจัดกลุ่มเนื้อหา และการสรุปความ

การนำเสนอข้อมูล ข้อมูลเชิงคุณภาพ นำเสนอในรูปแบบสรุปและพรรณนาความ

